

Dictadures «democràtiques»

Molt pocs admeten que, aplicant les regles —més o menys perfectes— de la democràcia formal, pugua guanyar el contrari, el rival

Tots els democràtes liberals i també els que diuen ser d'esquerres estan escarotats perquè a tot arreu esta creixent com l'escuma el que denominen l'extrema dreta i l'autoritarisme, com si l'autoritarisme i la dictadura —o dictatova— no estigueren ja entre nosaltres des de fa anys.

Perquè, què és la democràcia? Què és l'extrema dreta? Què és l'extrema esquerra? Què són els centristes? Què és la social democràcia? Tots ells provenen del liberalisme.

Tots els que es defineixen d'alguna d'aquestes maneres, tots, o quasi tots, apelen a la «democràcia» per tal de no ser marginats en la canxa política. És el que toca. Tanmateix, qualsevol d'ells tracte com anti-democràtes als seus rivals.

Molt pocs admeten que, aplicant les regles —més o menys perfectes— de la democràcia formal, pugua guanyar el contrari, el rival. Sempre cataloguen als enemics com autoritaris, feixistes, comunistes, separatistes o altres epítets que, més que com a definicions polítiques, s'utilitzen com a insults.

Tots aquests defensors de la «democràcia» mai no estan totalment d'acord quan els resultats no els afavoreixen.

Aquesta democràcia formal i burgesa, a les Espanyes, la van imposar els liberals vuitcentistes (una elit minoritària) en contra de models tradicionals populars prepolítics, imperfectes però acceptats majoritàriament, on hi havia quasi la meitat de terres comunals que es van anar expropiant a costa de la implantació del capitalisme i de la propietat privada dels mitjans de producció.

Aquest liberalisme econòmic —i també polític—, va ser l'origen del que tenim: un sistema on tothom pugna pel poder, no per beneficiar al poble (lo qual no deixaria de ser un paternalisme) sinó per tal de col·locar els seus i medrar o enriquir-se a costa del poble o, com es diu ara, de la ciutadania. Les revolucions liberals van

canviar els collars però es van quedar els mateixos gossos.

I es que la «democràcia» no té res a veure amb l'ètica. Una cosa és el que es vota o el que vol la majoria —moltes vegades enganyada per la propaganda política i cultural dominant— i una altra distinta és el bé, la virtut, la justícia, el respecte, l'acolliment, la llibertat real (no la formal) etc.

Jo vaig ser dels idealistes que en temps de la dictadura franquista la vaig combatre amb convenciment, i ho tornaria a fer. Però es que com s'ha dit: «contra Franco vivíamos mejor». Ara, com que tenim unes democràcies formals, pocs s'atreveix a combatre el que realment tenim, és a dir, la dictadura dels poderosos, tramposos, corruptes i autoritaris, tant a Orient com a Occident. I per si això era poca cosa, hui, apelant a raons geoestratègiques, a tots els xicotets països els toca ballar al so de la música de Trump (abans de Biden), Putin, Xi Jinping, o von der Leyen i les seues comparses.

Per totes aquestes coses ja fa temps que vaig decidir no participar en aquesta farsa i ja mai més he tornat a votar.

Però, quina és l'alternativa? Bona pregunta i difícil de contestar. En primer lloc cal canviar les consciències de la gent; fer pedagogia; mirar més l'ètica i l'amor, que la voluntat egoista que ens domina; mirar més per les coses de l'esperit i menys pel materialisme i l'hedonisme que ens ha imposat la socie-

tat de consum capitalista. Pensar menys en enfortir l'Estat i el poder centralitzat i unitari, i més en aplicar el que es diu principi de subsidiarietat, és a dir, que el que es pugua solucionar i fer en una comunitat xicoteta, no siga ni l'Estat ni els poderosos, ni les transnacionals els que intenten adocrinar-nos i unificar-nos en les idees que a ells els convé per tal de tenir-nos subjugats; caldrà enfortir centres d'autogovern autogestionari a escala menor i aplicar la verdadera democràcia, la directa, perquè la democràcia, més que en votar, consisteix en participar i responsabilitzar-se. I això seria una veritable i autèntica revolució.

Efectivament, estimat lector: una utopia. Però prefereixo nadar en la utopia que plegar-me a la voluntat, adocrinament i control d'entitats mastodòntiques que ves a saber cap on ens volen conduir. ■

Josep Miralles Climent és doctor en Història i autor de 'Els anys que vam viure penitrosament...'

ÀGORA
JOSEP MIRALLES
CLIMENT

Este diario respeta en todo momento la libertad de expresión de sus colaboradores. Por eso sus artículos reflejan únicamente ideas personales. La opinión del periódico solamente se manifiesta en sus artículos editoriales. **Controlado por OJD.** Miembro de la Asociación de Editores de Diarios Españoles.

RELACIONES INSTITUCIONALES

Directora: Silvia Tomás
LEVANTE TV
Director: Juanma Romero. Edificio Levante-EMV C/ Traginers, 7, 46014 Valencia. Levante TV: 963 992 600. produccion@levantetv.es

La nueva realidad

LA COLUMNA
ABEL ROS

Tal semana como esta, pero hace tres años, Rusia invadió a Ucrania. El «pez grande» intentó comerse al «chico» pero no lo consiguió. Desde entonces, semana tras semana, la actualidad internacional no ha sido otra que la lucha entre Putin y Zelenski. Todo ello bajo la mirada atenta de Europa, China y los Estados Unidos de Biden. Hoy, con la llegada de Donald Trump a La Casa Blanca, las tomas han cambiado. Mientras Biden permaneció pasivo ante un conflicto, que salpicaba —de alguna manera— a la OTAN, Trump adquiere relevancia internacional por su acción ante el mismo. El acercamiento del presidente republicano al mandatario ruso abre un nuevo horizonte en las relaciones internacionales. Y lo abre porque provoca, en primer lugar, un acercamiento entre dos enemigos históricos. Y, en segundo lugar, porque deja en la ambigüedad los conceptos de la Unión Europea y la OTAN.

Estamos, por tanto, ante una nueva realidad que invita a la reflexión y preocupación. En caso de que Rusia y EEUU llegasen a un acuerdo —sin contar con Zelenski— para la firma de la paz en Ucrania. Ese acuerdo no será, por supuesto, a cambio de nada. El pacto sería más simbólico que material. Lejos del reparto de los recursos ucranianos. Y lejos de la reconstrucción del país, el acuerdo entre gigantes traería consigo un «matrimonio de egos». De tal modo que la Unión Europea quedaría rezagada a un segundo plano en el tablero internacional. Ante esta posible situación de «sandwich geopolítico», la UE corre el riesgo de que se convierta en el «Tercer Mundo» de las economías avanzadas. Su economía perdería competitividad internacional ante el «Neomercantilismo» de Trump. La UE se halla, por tanto, ante una situación inminente de inseguridad. Inseguridad en lo económico y en lo militar. La intervención «pacífica» de Trump, en Ucrania, se convierte en la punta del iceberg de un imperialismo incipiente, que nos recuerda a episodios del pasado.

Ante esta situación, la UE debe reinventar su estrategia mundial. Hoy, más que nunca, toca reavivar el patriotismo europeo. Un patriotismo que lo hubo tras la Segunda Guerra Mundial y que, tras el Brexit, ha perdido fuelle. La UE se halla en la encrucijada. Si hace guiños a China corre el riesgo de que se convierta en una economía periférica al servicio del sistema «low cost». Si no lo hace, si decide ir por libre y establecer medidas proteccionistas ante el líder asiático, perjudicará al consumidor final. Un consumidor —el europeo— que perdería poder adquisitivo por la subida de los precios. No olvidemos que los costes productivos europeos son severamente más altos que los chinos. Estaríamos ante un suicidio económico que suscitara empobrecimiento general y más desigualdad. Llegados a este punto, con dos súper potencias aliadas y China fuerte como un hierro, Europa está vendida en lo económico y en lo militar. No le queda otra que fortalecer sus músculos. Para ello se debe incrementar el presupuesto militar ante lo que pudiera pasar. Hoy, más que nunca, los líderes europeos deben hablar en clave supranacional. De nada sirve ser un trozo de corcho en el mar. ■

Abel Ros es sociólogo y politólogo

REDACCIÓN, ADMINISTRACIÓN, DISTRIBUCIÓN Y PUBLICIDAD

Traginers 7, 46014 València. 963 992 200. levante.rdc@epi.es
Publicidad: 963 992 242. Fax: 963 992 276. levante.publicidad@epi.es
Suscripciones: 963 992 360. suscriptor@levantemv.com
www.levantemv.com